Offentliggjort d. 11. november 2008

Overdragelse med succession – værdiansættelse – SKM2008.876, jf. tidligere TfS 2007, 532.©

Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen
www.v.dk

Landsskatteretten har ved en kendelse af 10/9 2008 underkendt Skatterådets bindende svar ref. i TfS 2007, 532, og har således fastslået, at aktiver overdraget med skattemæssig succession skal værdiansættes under hensyntagen til den udskudte skatteforpligtelse, som overtages af erhververen.

I JUS 2007/15 er omtalt Skatterådets bindende svar ref. i TfS 2007, 532. Skatterådet tilkendegav her, at værdiansættelsen ved overdragelse af en virksomhed med succession efter kildeskattelovens § 33 C skulle ske uden hensyntagen til, om der skete succession eller ej. Der kunne således efter Skatterådets opfattelse ikke beregnes en individuel markedsværdi under hensyntagen til en eventuel latent skatteforpligtelse.

Skatterådets bindende svar blev efterfølgende indbragt for Landsskatteretten, der nu har truffet afgørelse i sagen ved en kendelse af 10/9 2008. Som nævnt indledningsvis har Landsskatteretten ved kendelsen underkendt Skatterådets afgørelse, idet det således nu er fastslået, at aktiver overdraget med skattemæssig succession skal værdiansættes under hensyntagen til den udskudte skatteforpligtelse, som overtages af erhververen.

Problemstillingen har rod i reglerne om generationsskifte med skattemæssig succession i kildeskattelovens § 33 C og aktieavancebeskatningslovens §§ 34 og 35. Efter disse bestemmelser er der inden for visse rammer mulighed for at overdrage en erhvervsvirksomhed med succession til familiemedlemmer eller nære medarbejdere. I tilknytning

Offentliggjort d. 11. november 2008

hertil er det i § 33 D bestemt, at hvis der sker overdragelse med succession, og overdragelsessummen helt eller delvist berigtiges som gave, skal der tages hensyn til den stedfundne succession ved afgiftsberegningen henholdsvis ved indkomstbeskatningen.

Der er ikke i kildeskatteloven taget stilling til principperne for værdiansættelsen ved overdragelse med succession. Men det er åbenbart, at den køber, der erhverver en virksomhed mod fuldt vederlag på vilkår om succession, er væsentligt ringere stillet end en fremmed køber, der erhverver samme virksomhed uden succession.

Spørgsmålet blev berørt i flere af Skatteudvalgets spørgsmål til Skatteministeren i forbindelse med udvalgets behandling af lovforslaget fra 1988, jf. nærmere FT 1988/89, tillæg B, sp. 206. Skatteministeren tilkendegav dengang bl.a., at *"Spørgsmålene vedrører den indflydelse, som succession får på prisdannelse i familiehandel. Jeg er ikke i tvivl om, at såfremt en virksomhed overdrages med succession i en familiehandel, vil dette betyde, at overdragelsesprisen ved sådanne handler sættes ned. Erhververens afskrivninger bliver nemlig mindre ved succession. Han bliver derfor ikke i stand til at finansiere en højere pris. Forslaget gavner både den ældre og den yngre generation"*. Af beregningseksempler angivet a.s. fremgår videre, at reglerne fører frem til markant forskellige overdragelsessummer for den overdragne virksomhed, afhængigt af, om overdragelsen sker med eller uden succession, hvis der skal opnås neutralitet for overdrageren.

Uanset de åbenbare forskelle ved overdragelse med henholdsvis uden succession førte drøftelserne ikke til fastsættelse af positive regler om principperne for værdiansættelsen ved overdragelse med succession. Om problemstillingen se nærmere Tommy V. Christiansen, Revisorbladet 1989, nr. 2, s. 9.

Problemstillingen blev på ny rejst i forbindelse med behandlingen af lov nr. 394 af 6. juni 2002, hvor kredsen af successionsberettigede blev udvidet til at omfatte også nære medarbejdere uden familiemæssig tilknytning til overdrageren. Og også på dette tidspunkt blev det forudsat, at der kunne tages hensyn til skattebyrden ved værdiansættelsen

Offentliggjort d. 11. november 2008

af virksomheden. Heller ikke her blev der imidlertid fastsat positive regler om principperne for værdiansættelsen ved overdragelse med succession.

Med Skatterådets bindende svar af 20/3 2007 blev denne problemstilling for første gang sat på spidsen i en sag, hvor parterne i en virksomhedsoverdragelse forudsatte, at overdragelsen fandt sted mod fuldt vederlag svarende til indhentede tilbud fra tredjemand.

Sagen drejede sig, summarisk gengivet, om generationsskifte af en virksomhed ejet i lige sameje af tre brødre. Som følge af navnlig den ældste brors sygdom påtænkte de tre brødre nu at afhænde virksomheden og havde herunder ved rådgivere igangsat en sædvanlig salgsproces. Med rådgiveren var aftalt, at virksomheden skulle forsøges solgt til den højest opnåelige pris målt på nettoprovenu efter betaling af skatter samtidig med, at de garantier og indeståelser, som interessenterne sædvanligvis skulle afgive til køber, skulle forsøges minimeret.

Som et led i salgsprocessen var fire potentielle købere blevet indbudt til at få en præsentation af virksomhedens budget og prognose for 2006-2011. På basis af virksomhedspræsentationen og en række fremlagte dokumenter var de fire potentielle købere blevet bedt om at fremkomme med et indikativt bud på virksomheden, herunder opliste hvilke betingelser, der var forbundet med buddet, og der var modtaget en række tilbud fra de potentielle købere.

I forbindelse med salgsprocessen tilkendegav den ældste broders søn, at han ville kunne være interesseret i at overtage og videreføre virksomheden, såfremt det kunne ske på acceptable vilkår.

De tre brødre tilkendegav i denne anledning overfor sønnen, at der var enighed mellem brødrene om, at sønnen ikke skulle have nogen fordele i forhold til andre købere.

Sønnen forespurgte nu Skatterådet om, hvorvidt handelsværdien for aktiverne i virksomheden kunne fastsættes under hensyn til den skatteforpligtelse, som han som er-

hverver overtog ved en overdragelse af virksomheden til ham med succession, idet overdragelsen forudsattes at finde sted mod fuldt vederlag.

Skatterådet tilkendegav her, at værdiansættelsen skulle ske *uden* hensyntagen til, om der skete succession eller ej. Der kunne således efter Skatterådets opfattelse ikke beregnes en individuel markedsværdi under hensyntagen til en evt. latent skatteforpligtelse. Rådet henviste herved til ligningsvejledningen 2006-3, afsn. E.I.7 samt pkt. 30 i det tidligere gældende cirkulære nr. 78 af 29/5 1989 om succession ved familieoverdragelse.

Skatteyderen indbragte denne afgørelse for Landsskatteretten. SKAT fastholdte her Skatterådets synspunkt, bl.a. med henvisning til tilkendegivelser om denne problemstilling i Michelsen m.fl., Lærebog om Indkomstskat, 11. udg., s. 578, René Mørch Sørensen, Successionsmuligheder i dansk skatteret, s. 49, samt Jane Bille, Skattemæssig succession ved generationsskifte i levende live og ved død, s. 372.

Som nævnt indledningsvist blev Skatterådets afgørelse underkendt af Landsskatteretten ved kendelsen af 10/9 2008.

Med henvisning til de foreliggende motivudtalelser samt formålsbetragtninger fastslog Landsskatteretten således, at de overdragne aktiver, der omfattes af successionen, skal værdiansættes til handelsværdien under hensyntagen til den udskudte skatteforpligtelse.

Spørgeren havde i anmodningen om et bindende svar i sagen tillige forespurgt om, hvorvidt skatteforpligtelsen kunne værdiansættes til kurs pari på overtagelsesdagen, når blot sælgerne opnåede mindst samme kontante provenu, som de ville have opnået efter skat ved salg uden succession.

Landsskatteretten konstaterede på denne baggrund, at der ikke i kildeskattelovens § 33 C var fastsat nærmere regler for værdiansættelsen. Videre anførte Landsskatteretten, at spørgsmålet om, hvorvidt og hvornår forpligtigelsen blev aktuel, afhang af en række fremtidige dispositioner vedrørende virksomheden såsom eventuelt salg, virksomhedsomdannelse mv. Da der ikke var tale om en faktisk betalingsforpligtelse, men en even-

Offentliggjort d. 11. november 2008

tualforpligtelse, skulle skatteforpligtelsen kursfastsættes således, at overdragelsessummen afspejlede handelsværdien i fri handel. En kursfastsættelse til pari ville ikke afspejle eventualforpligtelsens handelsværdi, der måtte antages at ligge under kurs 100. Der skal derfor i forbindelse med en overdragelse foretages en konkret vurdering af, til hvilken kursværdi forpligtigelsen skal fragå ved opgørelsen af handelsværdien for aktiverne.

Landsskatterettens kendelse var forventelig. Det har givet ingensinde været meningen med regelkomplekset om succession, at nærtstående erhververe skulle stilles ringere end fremmede erhververe.

——— o ———

Bodil Christiansen
Advokat (L)

Tommy V. Christiansen
Advokat (H), cand. merc. (R)

Tlf. 70 150 800
Mob. 40 100 800

tommy@v.dk
www.v.dk